

Ба ИМД дар доираи қисмҳои А – имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумӣ (синфи 11-ум) ва Б – имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумии асосӣ (синфи 9-ум) фанҳои таълимие ворид гардидаанд, ки барои дохил шудан ба муассисаи таълимии таҳсилоти миёна ё олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон довталаб вобаста аз гурӯҳи ихтисосҳои интихобнамудааш ва қисми имтиҳони дахлдор бояд аз рӯйи 4 ё 3-тои онҳо имтиҳон супорад.

Дар барномаи имтиҳон тавсифи имтиҳон аз ҳар фанни таълимӣ, талабот нисбат ба дониш ва малакаю маҳорати довталаб, шарҳи саволу масъалаҳои тест (навъ, шакл ва миқдори саволу масъалаҳо, меъёри ҳолгузорӣ, вақти иҷрои тест) омадааст. Барномаи имтиҳони ҳар фанни таълимиро метавон аз сомонаи Марказ дастрас кард.

Дар низоми ИМД мувофиқи талаботи таҳсилоти миёнаю олии касбӣ ва навъи ихтисосҳои имтиҳонҳо ба қисмҳо ҷудо шудаанд, ки довталабон вобаста аз хатмкарда ё хатмкунандаи кадом зинаи таҳсилот буданашон барои дохил шудан ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбӣ қисм(ҳо)и дахлдорро бояд супоранд. Қисмҳои имтиҳон, ки *пас аз хатми муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфи 11-ум), муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоӣ ё миёнаи касбӣ барои довталаб, вобаста ба навъҳои ихтисосҳои интихобкарда, супоридани як ё ду, ё ҳар сеи он талаб карда мешавад*, чунинанд:

- қисми А – имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумӣ (синфи 11-ум);
- қисми В – имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус;
- қисми Г – имтиҳонҳои иловагии таҳассусӣ.

Барои дохил шудан ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи касбӣ дар заминаи таҳсилоти умумии асосӣ (синфи 9-ум) довталабони дорои чунин таҳсилот бояд қисми Б – имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумии асосиро супоранд. Агар ихтисосе, ки қабули донишҷӯён аз рӯйи он дар заминаи таҳсилоти умумии асосӣ ба роҳ монда мешавад, супоридани қисми В-ро талаб кунад, довталаби чунин ихтисосро интихобкарда, қисми В-ро низ, бар иловаи субтестҳои 1-ум ва 2-юми қисми Б, месупорад.

Навъи ихтисосҳо ва қисмҳои имтиҳон, ки аз зинаи таҳсилоти мувофиқ барои дохилшавӣ ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва ё олии касбӣ вобастаанд, дар *ҷадвали 9.1* нишон дода шудааст.

Навъи 1-ум ихтисосҳоеро дар бар мегирад, ки онҳо супоридани танҳо имтиҳони қисми А-ро талаб мекунад.

Навъи 2-юм ихтисосҳо супоридани ду субтести аввали қисми А (субтестҳои 1-ум ва 2-юм) ва қисми В-ро талаб мекунад. Ҳангоми интихоби танҳо чунин ихтисос(ҳо) довталаб аз супоридани ду субтести охири қисми А (субтестҳои 3-юм ва 4-ум) озод аст, яъне чунин довталаб аз китобчаи тест бояд танҳо ду субтести аввал (субтестҳои 1-ум ва 2-юм)-ро иҷро кунад. Азбаски китобчаи тест дар имтиҳон ба чунин довталаб низ бо 4 субтест пешниҳод мегардад, ӯ ихтиёр дорад, ки саволу масъалаҳои ҳар чор субтестро иҷро кунад. Ин ба довталабе, ки ҳолҳои гузаришро аз ҳар чор субтест соҳиб шудааст, имкон медиҳад, ки дар ҳолати аз рӯйи ихтисосҳои супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро талабкунанда дар озмуни тақсимои асосӣ комёб нашуданаш барои иштирок дар озмун(ҳо)и тақсимои иловагӣ ихтисосҳои дигарро низ интихоб кунад.

Навъи 3-юм ихтисосҳоест, ки онҳо супоридани имтиҳонҳои қисмҳои А ва Г-ро талаб мекунад.

Навъи 4-ум ихтисосҳоеро фаро мегирад, ки онҳо супоридани танҳо имтиҳони қисми Б-ро талаб мекунад.

Навъи 5-ум аз ихтисосҳое иборат аст, ки онҳо супоридани ду субтести аввали қисми Б (субтестҳои 1-ум ва 2-юм) ва қисми В-ро талаб мекунанд. Ҳангоми интиҳоби танҳо чунин ихтисос(ҳо) довталаб аз супоридани субтести охирини қисми Б (субтести 3-юм) озод аст, яъне ӯ аз китобчаи тест бояд танҳо ду субтести аввал (1-ум ва 2-юм)-ро иҷро кунад. Аммо, азбаски ба чунин довталаб низ китобчаи тест дар имтиҳон бо 3 субтест пешниҳод мегардад, вай ихтиёри иҷро кардани саволу масъалаҳои ҳар се субтестро дорад. Ин ба довталаби ҳолҳои гузаришро аз ҳар се субтест соҳибшуда имкон медиҳад, ки дар ҳолати комёб нашуданаш дар озмуни тақсимои асосӣ аз рӯи ихтисосҳои супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро талабкунанда барои иштирок дар озмун(ҳо)и тақсимои иловагӣ ихтисосҳои дигарро низ интиҳоб кунад.

Ҷадвали 9.1

Навъи ихтисосҳо ва қисмҳои имтиҳон

Навъи ихтисос	Қисми имтиҳон			
	А	Б	В	Г*
1-ум	☒			
2-юм	☒		☒	
3-юм	☒			☒
4-ум		☒		
5-ум		☒	☒	

***Эзоҳ:** қисми Г (имтиҳонҳои иловагии таҳассусӣ)-ро, бар замми қисми А, довталабони ихтисосҳоро аз филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе ва ё Донишгоҳи Осиеи Марказӣ интиҳобкарда месупоранд. Довталаб ихтисосҳоро аз ҳар ду муассисаи таълимӣ интиҳоб карда метавонад. **Имтиҳонҳои иловагии таҳассусӣ шартан** барои филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе бо “Г.1” ва барои Донишгоҳи Осиеи Марказӣ бо “Г.2” ишора карда мешавад.

Довталаб ихтисосҳоро, ки аз рӯи онҳо донишҷӯён дар заминаи таҳсилоти умумӣ (синфи 11-ум), ибтидоии касбӣ ва миёнаи касбӣ қабул карда мешаванд, вобаста аз навъашон аз рӯи ҳолатҳои имконпазири зерин, ки супоридани қисмҳои дахлдорро талаб менамояд, интиҳоб карда метавонад:

- танҳо ихтисосҳои навъи 1-ум (қисми А);
- танҳо ихтисосҳои навъи 2-юм (қисми А (танҳо ду субтести аввал: 1-ум ва 2-юми ин қисм) ва қисми В);
- танҳо ихтисосҳои навъи 3-юм (қисмҳои А ва Г);
- ихтисосҳои навъи 1-ум ва 2-юм (қисмҳои А ва В);
- ихтисосҳои навъи 1-ум ва 3-юм (қисмҳои А ва Г);
- ихтисосҳои навъи 2-юм ва 3-юм (қисмҳои А, В* ва Г);
- ихтисосҳои навъи 1-ум, 2-юм ва 3-юм (қисмҳои А, В* ва Г).

Довталаб ихтисосҳоро, ки аз рӯи онҳо донишҷӯён дар заминаи таҳсилоти умумии асосӣ (синфи 9-ум) қабул карда мешаванд, вобаста аз навъашон аз рӯи ҳолатҳои имконпазири зерин, ки супоридани қисмҳои дахлдорро талаб менамояд, интиҳоб карда метавонад:

- танҳо ихтисосҳои навъи 4-ум (қисми Б);
- танҳо ихтисосҳои навъи 5-ум (қисми Б (танҳо ду субтести аввал: 1-ум ва 2-юми ин қисм) ва қисми В);
- ихтисосҳои навъи 4-ум ва 5-ум (қисмҳои Б ва В).

(*ба истиснои ихтисосҳои дорои имтиҳонҳои эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсуси Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода. Ниг. ба боби “Қисми В”)

9.1

ҚИСМИ А

Барои дохил шудан ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбӣ пас аз хатми синфи 11-ум довталабон қисми А (имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумӣ)-ро месупоранд.

Дар қисми А довталабон аз рӯи талаботу қоидаҳои муқарраргардида барои қабули донишҷӯён ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбӣ дар заминаи таҳсилоти умумӣ (синфи 11-ум) чор субтестро месупоранд. Субтестҳо (фанҳои имтиҳон), ба истиснои субтести якум, ки барои ҳамаи гурӯҳҳои ихтисосҳо забони тоҷикӣ аст, аз ҳар гурӯҳи ихтисосҳо вобаста аст.

Ҷадвали 9.2

Фанҳои имтиҳон (субтестҳо)-и қисми А

Р/Г	Гурӯҳи ихтисосҳо	Фанҳои имтиҳон (субтестҳо)				Вақт барои иҷрои субтестҳо
		А1	А2	А3	А4	
1	Табий ва техникӣ	Забони тоҷикӣ	Математика	Химия	Физика	220 дақиқа
2	Иқтисод ва география	Забони тоҷикӣ	Математика	География	Забони хоричӣ*	200 дақиқа
3	Филология, педагогика ва санъат	Забони тоҷикӣ	Таърих	Адабиёти тоҷик/ забон ва адабиёти рус**	Забони хоричӣ*	190 дақиқа
4	Ҷомеашиносӣ ва ҳуқуқ	Забони тоҷикӣ	Таърих	Ҳуқуқ	Забони хоричӣ*	190 дақиқа
5	Тиб, биология ва варзиш	Забони тоҷикӣ	Биология	Химия	Физика	220 дақиқа

Довталаб дар интиҳоби субтест аз забонҳои хоричии қисми А озод аст. **Ҷ яке аз ин забонҳои муайяншударо** барои имтиҳон дар вақти бақайдгирӣ интиҳоб карда метавонад: **англисӣ, немисӣ, франсавӣ, арабӣ.**

Дар қисми А довталаб субтести забони тоҷикиро, ки дар доираи ҳамаи гурӯҳҳои ихтисосҳо пешбинӣ шудааст, ҳатман ба забони тоҷикӣ ва субтестҳои дигарро, ба истиснои субтести забони хоричӣ ва забон ва адабиёти рус, вобаста аз забони имтиҳонсупорӣ, ки ҳангоми бақайдгирӣ нишон додааст, ба забони тоҷикӣ ё русӣ месупорад. **Субтести забони хоричӣ бо ҳамон забони хоричии интиҳобкардаи довталаб ва забон ва адабиёти рус** бо забони русӣ иҷро карда мешавад.** Саволу масъалаҳои тести қисми А дар асоси барномаҳои таълимии таҳсилоти умумӣ ва китобҳои дарсии амалкунанда таҳия мешавад.

9.2

ҚИСМИ Б

Барои дохил шудан ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи касбӣ пас аз хатми синфи 9-ум довталабон қисми Б (имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумии асосӣ)-ро месупоранд.

Саволу масъалаҳои тест барои имтиҳони қисми Б дар асоси барномаҳои таълим ва китобҳои дарсии барои таҳсилоти умумии асосӣ (то синфи 9-ум) таълифшуда таҳия мешаванд.

Дар қисми Б довталабон аз рӯи талаботу қоидаҳои муқарраргардида барои қабули донишҷӯён ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи касбӣ дар заминаи таҳсилоти умумии асосӣ (синфи 9-ум) се субтестро месупоранд. Субтестҳо (фанҳои имтиҳон)-и ин қисм низ, ба истиснои субтести якум, ки барои ҳамаи гурӯҳҳои ихтисосҳо забони тоҷикӣ аст, аз ҳар гурӯҳи ихтисосҳо вобаста аст.

Фанҳои имтиҳон (субтестҳо)-и қисми Б

Р/т	Гурӯҳи ихтисосҳо	Фанҳои имтиҳон (субтестҳо)		
		Б1	Б2	Б3
1	Табиӣ ва техникӣ	Забони тоҷикӣ	Математика	Физика
2	Иқтисод ва география	Забони тоҷикӣ	Математика	География
3	Филология, педагогика ва санъат	Забони тоҷикӣ	Адабиёти тоҷик/ забони русӣ*	Забони хориҷӣ**
4	Ҷомеашиносӣ ва ҳуқуқ	Забони тоҷикӣ	Таърих	Забони хориҷӣ**
5	Тиб, биология ва варзиш	Забони тоҷикӣ	Биология	Химия

*Субтести 2-юми гурӯҳи ихтисосҳои 3-юми имтиҳони қисми Б барои довталабоне, ки забони тоҷикиро ҳамчун забони имтиҳонсупорӣ интихоб кардаанд, аз адабиёти тоҷик (ба забони тоҷикӣ) ва барои довталабони забони русиро ҳамчун забони имтиҳонсупорӣ интихобкарда аз забони русӣ (ба ҳамин забон) аст.

Довталаб дар интихоби субтест аз забонҳои хориҷии қисми Б озод аст. Ӯ метавонад **яке аз ин забонҳои муайяншударо барои имтиҳон интихоб кунад: **англисӣ, немисӣ, франсавӣ, арабӣ.**

Довталаб субтестҳои забони тоҷикӣ ва забони хориҷиро мувофиқан ба забони тоҷикӣ ва яке аз забонҳои хориҷии пешниҳодшаванда месупорад. Субтестҳои дигарро довталаб, вобаста аз интихоби худ дар давраи бақайдгирӣ, ба забони тоҷикӣ ё русӣ месупорад.

Барои ҷавоб додан ба саволҳо ва ҳалли масъалаҳои се субтести ин қисми имтиҳон **150 дақиқа** муқаррар шудааст.

9.3

ҚИСМИ В

Қисми В (имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус)-ро, дар баробари субтестҳои дахлдори қисми А (имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумӣ) ё қисми Б (имтиҳон дар заминаи таҳсилоти умумии асосӣ), довталабоне месупоранд, ки барои дохил шудан ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбӣ аз рӯйи ихтисосҳои интихобкардашон дар асоси талаботи қоидаҳои муқарраргардида омодагии эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсус доштанишон ҳатмист. Мақсад аз имтиҳонҳои қисми В санҷидани қобилияти эҷодӣ ва (ё) малакаи махсуси довталабон аз рӯйи ихтисосҳост, ки ба самтҳои санъат ва фарҳанг, варзиш, дизайн, меъморӣ, ҳайкалтарошӣ ва динӣ мансубанд.

Имтиҳони қисми В-ро комиссияҳои имтиҳонӣ (фаннӣ)-и муассисаҳои таълимии дахлдор дар ҳамин муассисаҳо баргузор менамоянд (ба ғайри **Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода**, ки дар минтақаҳои кишвар низ марказҳои имтиҳони қисми В-ро ташкил мекунад. Вобаста ба истисноҳои марбут ба ин **Донишкада нигаред ба сах. 58**).

Дар сурати якхела будани талаботи имтиҳонҳои эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсуси як ё якчанд ихтисос дар чанд муассисаи таълимӣ довталаб метавонад як ё зиёда аз як ихтисосро аз якчанд муассисаи таълимӣ интихоб намояд. Дар чунин ҳолат довталаб ин имтиҳонҳоро дар муассисаи таълимии дахлдоре месупорад, ки ҳангоми бақайдгирӣ онро ҳамчун макони супоридани қисми В интихоб кардааст. Агар дар як муассисаи таълимӣ якчанд ихтисосе, ки супоридани қисми В-ро аз рӯйи шартҳои якхела талаб мекунанд, мавҷуд бошад, довталаб аз ҳамин муассисаи таълимӣ якчанд чунин ихтисосро интихоб карда метавонад (**фехристи ихтисосҳои қисми В-ро талабкунанда бо намуди санҷишҳо дар замимаи 4-ум оварда шудааст**).

Довталаб барои супоридани қисми В фақат ҳамон муассисаи таълимиро ҳамчун макони супоридани қисми мазкур интиҳоб карда метавонад, ки агар аз хамин муассиса ихтисосҳои дорои имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсусро интиҳоб карда бошад.

Феҳристи ихтисосҳое, ки супоридани қисми В-ро талаб менамоянд ва мазмуни чунин имтиҳонҳо, аз ҷумла шакли баргузори ва миқдори санчишхоро Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад.

Муассисаҳои таълимие, ки дар онҳо аз рӯи ихтисосҳои супоридани қисми В-ро талабкунанда донишҷӯён таълим мегиранд, қоидаҳои баргузори имтиҳонҳои ин қисм, муҳлати баргузори, вақти оғози анҷоми онҳо, талабот нисбат ба довталабон дар имтиҳонҳо ва масъалаҳои дигари вобаста ба инро муайян менамоянд.

Агар довталаб аз якҷанд муассисаи таълимӣ ихтисосро интиҳоб кунад, ки талаботи супоридани қисми В аз рӯи ин ихтисос дар ин муассисаҳои таълимӣ якхела бошад, холи аз ин қисм бадастовардаш барои ихтисоси мазкур дар ҳамаи муассисаҳои таълимии дахлдори интиҳобкардаш **эътибори баробар дорад** (яъне, агар тибқи ихтисос(ҳо)и интиҳобкарда аз имтиҳонҳои эҷодӣ ва ё маҳорати махсус дар як муассисаи таълимӣ, масалан, соҳиби 80 ҳол шуда бошад, барои чунин ихтисос(ҳо)и аз муассисаҳои таълимии дигар гирифтааш низ натиҷаи имтиҳон 80-ҳолӣ ҳисоб карда мешавад). Ҳамчунин, агар довталаб аз як муассисаи таълимӣ ихтисосҳоеро интиҳоб кунад, ки талаботи супоридани қисми В аз рӯи ин ихтисосҳо як аст, холи аз ин қисм бадастовардаш барои ҳамаи чунин ихтисосҳои интиҳобкардаш, чун дар мисоли боло, эътибори баробар дорад.

Довталабони дорои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфи 11-ум), ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, ки **танҳо ихтисосҳои дорои имтиҳонҳои эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсусро** интиҳоб менамоянд, аз супоридани ду субтести охир (сеюм ва чорум)-и **қисми А** озодаанд, яъне онҳо **қисми В** ва фақат ду субтести аввал (якум ва дуум)-и **қисми А**-ро месупоранд. Новобаста аз ин, китобчаи тест дар имтиҳон ба чунин довталабон бо 4 субтест пешниҳод карда мешавад ва онҳо ихтиёрдоранд (яъне, агар хоҳанд, метавонанд), ки саволу масъалаҳои ҳар чор субтестро иҷро кунанд. Дар чунин ҳолат довталабони холи гузаришро аз ҳар чор субтест соҳибшуда имкон пайдо мекунад, ки дар ҳолати комёб нашуданашон дар озмуни тақсимои асосӣ аз рӯи ихтисосҳои супоридани **қисми В**-ро талабкунанда барои иштирок дар озмуни тақсимои тақрорӣ ихтисосҳои дигарро низ интиҳоб кунанд.

Инчунин, довталабони дорои таҳсилоти умумии асосӣ (синфи 9-ум), ки **танҳо ихтисосҳои дорои имтиҳонҳои эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсусро** интиҳоб менамоянд, аз супоридани субтести охир (сеюм)-и **қисми Б** озодаанд, яъне онҳо **қисми В** ва фақат ду субтести аввал (якум ва дуум)-и **қисми Б**-ро месупоранд. Аммо, новобаста аз ин, дар имтиҳон ба чунин довталабон китобчаи тест бо 3 субтест пешниҳод мегардад ва онҳо ихтиёрдоранд, ки саволу масъалаҳои ҳар се субтестро иҷро кунанд. Дар чунин ҳолат довталабони холи гузаришро аз ҳар се субтест соҳибшуда имкон пайдо мекунад, ки дар сурати комёб нашуданашон дар озмуни тақсимои асосӣ аз рӯи ихтисосҳои супоридани **қисми В**-ро талабкунанда барои иштирок дар озмуни тақсимои тақрорӣ ихтисосҳои дигарро низ интиҳоб кунанд.

Ба довталабони танҳо ихтисосҳои дорои имтиҳонҳои эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсусро интиҳобкарда тавсия дода мешавад, ки дар зарурат барои иштирок дар дар озмунҳои тақрорӣ аз рӯи ихтисосҳои дигар саволу масъалаҳои ҳамаи субтестҳои имтиҳонро иҷро наоянд.

Довталаб бояд қаблан, то рӯзи саршавии имтиҳони қисми В, дар назди комиссияи қабули муассисаи таълимии дахлдор ҳозир гардида, аз талаботи имтиҳонҳо ва рӯзи машварат огоҳ шавад. Барои супоридани имтиҳонҳои эҷодӣ ва (ё) маҳорати махсус дар муассисаҳои таълимии дахлдор варақаи бақайдгирӣ ҳуччати расмӣ ба ҳисоб меравад. Дар рӯзи имтиҳон, ба ғайр аз ин ҳуччатҳо, бо худ овардани шиноснома ё ҳуччати дигари тасдиқкунандаи шахсият бо муҳру акс ҳатмист.

Натиҷаи аз қисми В бадастovarдаи довталаб дар озмуни тақсимот танҳо барои ихтисосҳое ба назар гирифта мешавад, ки супоридани ин имтиҳонҳоро талаб мекунанд. Инчунин, агар довталаби ихтисосҳои қисми В-доштаро интихобкарда қисми А-ро пурра супорида бошад, барои ихтисосҳое, ки супоридани қисми В-ро талаб мекунанд, натиҷаҳои бадастovarдаи довталаб аз қисми В ва танҳо аз ду субтести аввал (1-ум ва 2-юм)-и қисми А ба назар гирифта мешавад (*нигаред ба ҷадвали 9.4*). Барои чунин ихтисосҳо натиҷаҳои аз ду субтести охир (3-юм ва 4-ум)-и қисми А бадастovarдаи довталаб ба назар гирифта намешавад.

Вобаста ба **Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода** тартиби интихоби ихтисосҳо аз муассисаҳои таълимии таҳсилоти олии касбии дигар фарқ дорад. Дар ҳолати интихоби ин муассиса ва ихтисосҳояш ба ин масъалаҳо хуб мутаваҷҷеҳ бошед:

➤ Довталабон аз ин донишкада то 12 комбинатсияи ихтисоси супоридани имтиҳони қисми В – имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус талабкунандаро, новобаста аз он ки талаботи ин имтиҳонҳо чӣ гуна аст, интихоб карда наметавонанд.

➤ Дар ҳолати интихоби як ё якчанд ихтисос аз ин Донишкада, ки супоридани қисми В-ро талаб мекунанд, довталаб ихтисосҳои имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус надоштаро аз ин муассиса интихоб карда наметавонад. Ҳамчунин, дар ин ҳолат аз ягон муассисаи дигар низ ҳеҷ гуна ихтисосеро интихоб карда наметавонад.

Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода барои баргузории имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус дар минтақаҳо марказҳои имтиҳонӣ ташкил мекунад. Он муассисаҳои фарҳанг ва санъати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои қабули довталабон ба Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода дар соли 2026 дар онҳо имтиҳонҳои эҷодӣ ва маҳорати махсус гузаронида мешаванд, инҳоянд:

1. Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода (довталабони шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ).
2. Коллеҷи санъати ба номи Содирхон Ҳофизи шаҳри Хучанд (довталабони вилояти Суғд).
3. Театри мусиқӣ-мазҳакавӣ ба номи Ато Муҳаммадҷонови шаҳри Бохтар (довталабони вилояти Хатлон).
4. Театри мусиқӣ-мазҳакавӣ ба номи М. Назарови шаҳри Хоруғ (довталабони ноҳияҳои Ишқошим, Шугнон, Роштқалъа ва Мурғоб).
5. Қасри фарҳанги ноҳияи Дарвоз (довталабони ноҳияҳои Дарвоз, Ванҷ ва Рӯшон).
6. Театри мусиқӣ-мазҳакавӣ ба номи Саидалӣ Вализодаи шаҳри Кӯлоб (довталабони минтақаи Кӯлоб).
7. Қасри фарҳанги ноҳияи Рашт (довталабони минтақаи ноҳияи Рашт).
8. Қасри фарҳанги ноҳияи Айнӣ (довталабони шаҳри Панҷакент, ноҳияҳои Айнӣ ва Шахристон).

Ҷадвали 9.4

Субтестҳои қисми А, ки вобаста аз гурӯҳи ихтисосҳо довталаби ихтисосҳои дорони қисми В-ро интихобкарда бояд онҳоро ҳатман, бар замми қисми В, иҷро кунанд*

Гурӯҳи ихтисосҳо	Фанҳои имтиҳон (субтестҳо)	
	1-ум	2-юм
Табий ва техникӣ	Забони тоҷикӣ	Математика
Филология, педагогика ва санъат	Забони тоҷикӣ	Таърих
Ҷомеашиносӣ ва ҳуқуқ	Забони тоҷикӣ	Таърих
Тиб, биология ва варзиш	Забони тоҷикӣ	Биология

*Эзоҳ: азбаски дар гурӯҳи ихтисосҳои 2-юм (иқтисод ва география) ихтисосҳои дорони қисми В мавҷуд нест, дар ҷадвали 9.4 ин гурӯҳи ихтисосҳо нишон дода нашудааст.

Агар довталаби ихтисосҳои қисми В-доштаро интихобкарда қисми Б-ро пурра супорида бошад, барои ин гуна ихтисосҳо натиҷаҳои бадастовардаш аз қисми В ва танҳо аз ду субтести аввал (1-ум ва 2-юм)-и қисми Б ба назар гирифта мешавад (*нигаред ба ҷадвали 9.5*). Барои чунин ихтисосҳо натиҷаи аз субтести охир (3-юм)-и қисми Б бадастовардаи довталаб ба назар гирифта намешавад.

Ҷадвали 9.5

Субтестҳои қисми Б, ки вобаста аз гурӯҳи ихтисосҳои довталаби ихтисосҳои қисми В-доштаро интихобкарда бояд онҳоро ҳатман, бар замми қисми В, иҷро кунад*

Гурӯҳи ихтисосҳо	Фанҳои имтиҳон (субтестҳо)	
	1-ум	2-юм
Табиӣ ва техникӣ	Забони тоҷикӣ	Математика
Филология, педагогика ва санъат	Забони тоҷикӣ	Адабиёти тоҷик/забони русӣ
Тиб, биология ва варзиш	Забони тоҷикӣ	Биология

**Эзоҳ: азбаски дар гурӯҳи ихтисосҳои 2-юм (иқтисод ва география) ва 4-ум (ҷомеашиносӣ ва ҳуқуқ) ихтисосҳои дорони қисми В мавҷуд нест, дар ҷадвали 9.5 ин гурӯҳҳои ихтисосҳо нишон дода нашудааст.*

9.4

Қисми Г

Довталабоне, ки ихтисосҳоро аз филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе ва ё Донишгоҳи Осиеӣ Марказӣ интихоб кардаанд, бар замми қисми А, қисми Г (имтиҳонҳои иловагии таҳассусӣ)-ро месупоранд.

Дар қисми Г.1 довталаб аз рӯи талаботи гурӯҳи ихтисосҳои интихобнамудааш аз 2 фан имтиҳон месупорад.

Ҷадвали 9.6

Таркиби имтиҳони қисми Г.1 барои филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М. В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе

Р/т	Гурӯҳи ихтисосҳо	Фан ва навъҳои имтиҳон	
1	Табиӣ ва техникӣ	Математика (имтиҳони хаттӣ)	Забони русӣ (нақли хаттӣ)
2	Иқтисод ва география	Математика (имтиҳони хаттӣ)	Забони русӣ (нақли хаттӣ)
3	Филология, педагогика ва санъат	Забони хоричӣ (имтиҳони хаттӣ)	Забони русӣ (нақли хаттӣ)
4	Ҷомеашиносӣ ва ҳуқуқ	Таърихи Россия (имтиҳони хаттӣ)	Забони русӣ (нақли хаттӣ)
5	Тиб, биология ва варзиш	Химия (имтиҳони хаттӣ)	Забони русӣ (нақли хаттӣ)

Забони имтиҳонсупорӣ барои ҳамаи санҷишҳои қисми Г.1 русӣ аст. Довталаби ихтисосҳоро аз филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе интихобкарда қисми Г.1-ро дар ҳамин филиал месупорад.

Дар қисми Г.2 (барои Донишгоҳи Осиеӣ Марказӣ) довталаб, новобаста аз гурӯҳи ихтисосҳои интихобкардааш, 2 имтиҳон месупорад ва аз 1 суҳбат мегузарад:

- 1) математика (тест);
- 2) забони англисӣ (тест);
- 3) суҳбат.

Забони имтиҳонсупорӣ барои ҳамаи санҷишҳои қисми Г.2 англисӣ аст. Имтиҳонҳои ин қисмро Донишгоҳи Осиеӣ Марказӣ дар шаҳрҳои Душанбе, Хучанд, Бохтар, Кӯлоб ва Хоруғ баргузор мекунад. Маълумоти муфассал дар бораи масъалаҳои марбут ба донишгоҳ дар сомонаҳои Марказ ва Донишгоҳи Осиеӣ Марказӣ (<https://ucentralasia.org>) ҷой дода мешавад.

Довталабоне, ки тести арзёбии дониш – “SAT”-ро бомуваффақият супоридаанд (холи ҳадди ақал – 1000), аз супоридани қисми Г.2 озоданд. Чунин довталабон бояд ҳуҷҷати заруриро дар бораи натиҷаи аз ин имтиҳон бадастovarдашон ба Донишгоҳи Осиеи Марказӣ то 3-юми апрел пешниҳод кунанд.

Интихоби забони имтиҳонсупорӣ дар қисми А барои довталабоне, ки ихтисосҳоро аз филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе ва ё Донишгоҳи Осиеи Марказӣ интихоб кардаанд, дар ихтиёри ҳуди онҳост, ки ҳангоми бақайдгирӣ кадом забонро (тоҷикӣ ё русӣ) барои имтиҳонсупорӣ нишон медиҳанд.

Довталаби ихтисосҳоро аз филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе интихобкарда **қисми Г.1-ро дар ҳамин филиал** ва довталаби ихтисосҳоро аз Донишгоҳи Осиеи Марказӣ интихобнамуда **қисми Г.2-ро дар яке аз марказҳои имтиҳонии дар шаҳру ноҳияҳо таъсисдодаи ин донишгоҳ месупорад**. Агар довталаб ихтисосҳоро аз ҳар ду ин муассисаи таълимӣ интихоб карда бошад, натиҷаи бадастovarдаш аз **қисми Г.1** барои Донишгоҳи Осиеи Марказӣ ва баръакс, ҳолҳои бадастovarдаи ӯ аз **қисми Г.2** барои филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе ба назар гирифта намешавад. Инчунин, натиҷаи аз **қисми Г.1** ва ё **қисми Г.2** бадастovarдаи довталаб барои ихтисосҳое, ки супоридани ин қисмро талаб намекунанд, ба ҳисоб гирифта намешавад.

Даври асосии қисми В бевосита дар муассисаҳои таълимии дахлдор баргузор мешавад. **Қисми Г.1** дар филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе ва **қисми Г.2** дар марказҳои имтиҳонии Донишгоҳи Осиеи Марказӣ доир мегардад. Замони баргузори онҳоро муассисаҳои таълимии мазкур муайян мекунанд.

Агар довталаби дорони таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфи 11-ум), ибтидоии касбӣ ё миёнаи касбӣ ҳам ихтисосҳои навъи 1-ум ва ҳам ихтисосҳои навъи 2-юмро интихоб карда бошад, бар замми пурра супоридани қисми А, қисми В-ро низ месупорад. Дар сурати танҳо ихтисосҳои навъи 2-юмро интихоб кардан довталаб бояд ду субтести аввали қисми А (субтестҳои 1-ум ва 2-юм) ва қисми В-ро супорад. Агар довталаби мазкур ҳам ихтисосҳои навъи 2-юм ва ҳам ихтисосҳои навъи 3-юмро интихоб карда бошад, бар замми қисми А, қисмҳои В ва Г-ро низ месупорад. Довталаби ихтисосҳои навъи 1-ум, 2-юм ва 3-юмро интихобкарда низ, бар иловаи қисми А, қисмҳои В ва Г-ро ҳам месупорад.

Агар довталаби дорони таҳсилоти умумии асосӣ (синфи 9-ум) танҳо ихтисосҳои навъи 4-умро интихоб карда бошад, қисми В-ро месупорад. Дар ҳолати танҳо ихтисосҳои навъи 5-умро интихоб кардан, довталаб бояд қисми В ва ду субтести аввали қисми Б (субтестҳои 1-ум ва 2-юм)-ро супорад. Агар довталаби мазкур ҳам ихтисосҳои навъи 4-ум ва ҳам ихтисосҳои навъи 5-умро интихоб карда бошад, бар замми пурра супоридани қисми Б, қисми В-ро низ месупорад.

Ихтисоси “Тарбияи ҷисмонӣ. Омодагии дифои ҳарбӣ”-ро аз Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов танҳо мардоне интихоб карда метавонанд, ки таваллудашон на пештар аз моҳи октябри соли 2004 аст.

Ихтисосҳоро аз Донишкадаи исломии Тоҷикистон ба номи Имоми Аъзам-Абуҳанифа Нуъмон ибни Собит низ танҳо мардон интихоб карда метавонанд.